

Nové Standardy jsou skoro na světě – pokračování (4. část)

Ing. Jana Báčová, CIA

Náš seriál k novému Rámcí a Globálním standardům interního auditu se pomalu chýlí k závěru. V minulých třech číslech časopisu jsme představili zejména základní strukturu Globálních standardů interního auditu, a podrobněji pak první čtyři domény. Čeká nás tedy seznámení s poslední pátou doménou – Provádění auditních činností.

Doména č. V – Provádění auditních činností je stejně jako první dvě domény určena všem interním auditorům. Principy této domény nás provázejí auditní prací od plánování auditní zakázky přes provádění auditní činnosti až ke komunikaci závěrů zakázky a monitoringu jejích výsledků. Ve srovnání s předchozími doménami není v této doméně tolik zásadních změn. Více je

rozpracováno provádění zakázky a komunikace během ní, upřesněny požadavky na potřebnou dokumentaci zakázky a náležitosti závěrů interního auditu. Za nové označují autoři standardy 13.1, 14.2, 14.4 a 14.5.

5 domén a 15 principů

Nový standard 13.1. Komunikace zakázky zdůrazňuje, že interní auditoři musí komunikovat efektivně během celé zakázky (slovy standardů komunikace musí zahrnovat initial – úvodní, ongoing, – průběžnou, closing – uzavírající komunikaci a final – závěrečnou komunikaci). Úvodní schůzka by pak měla sestávat z oznámení zakázky, diskuse ohledně ohodnocení rizik, cílů, rozsahu a načasování zakázky a zdrojů nutných k jejímu provedení a očekávání ohledně případné dodatečné komunikace zakázky nad rámec výše uvedených čtyř fází.

Standardy 13.2 a 13.4 zdůrazňují, že u každé zakázky musí být ohodnocena rizika a nalezena měřitelná kritéria, aby ověřované aktivity mohly být vyhodnoceny. Do rizikové analýzy dané zakázky zahrnují standardy zejména identifikaci významných rizik v dané oblasti, způsoby, jakými jsou tato rizika udržována v rámci

rizikového apetitu společnosti, ohodnocení dopadů a pravděpodobnosti rizik, ohodnocení adekvátnosti kontrolních procesů u ověřovaných činností a zvážení specifických rizik, včetně rizika podvodu a IT.

Následující princip č. 14 týkající se provádění zakázky pak v **novém standardu 14.2. Analýza a možná zjištění** požaduje provádění analýzy informací tak, aby byl zjištěn rozdíl mezi hodnoticími kritérii a existujícím stavem ověřované aktivity. Tento rozdíl je pak potenciálním zjištěním. Standard 14.2 je úzce provázán se standardem třetí domény 13.4 Hodnoticí kritéria, ve kterém jsou mj. uvedeny příklady základních hodnoticích kritérií.

Nový standard 14.4. Doporučení a akční plány přesněji než doposud rozvádí, jak mají interní auditoři pracovat se svými doporučeními. Musí je prodiskutovat

s managementem a adresovat je takové úrovni vedení, která má pravomoc provést navrhované změny a od vedení získat akční plán k odstranění příčin zjištění. Pokud mezi auditorem a auditovaným nedojde ke shodě ohledně doporučení a/nebo akčního plánu, musí závěrečná zpráva obsahovat stanoviska obou stran a důvody nesouhlasu. I když auditoři dávají doporučení nápravných kroků, je to management, který určuje správný směr jejich implementace a uvedení do praxe.

„Interní audit ale stále zůstává koordinátorem, který na základě detailní vnitřní znalosti společnosti nasvětluje závěry své i ostatních poskytovatelů a dává je do nového, pro společnost přínosného, kontextu.“

Nový standard 14.5. Tvorba závěrů zakázky požaduje, aby jako závěr zakázky auditoři uvedli souhrn svých zjištění a vyjádřili názor na jejich celkovou významnost. Významnost musí být ohodnocena stupněm závažnosti v souladu s metodikou interního auditu. Závěry zakázky též musí obsahovat názor auditora na účinnost systému řízení a správy společnosti, systému řízení rizik a kontrolních procesů. Tento standard je provázán se standardem 11.3 Komunikace výsledků, který požaduje, aby v rámci komunikace zakázky byla zvedána tzv. „témata“, tzn. závěry relevantní pro organizační jednotku, kde audit probíhal nebo pro celou společnost. Využívat má k tomu interní audit též závěry ze svých předchozích zakázek, nebo i zakázek od jiných poskytovatelů ujišťovacích a poradenských služeb. Takto pojaté požadavky na závěry interního auditu a jejich komunikaci nahrazují „celkový názor“ ze současných standardů. Interní audit ale stále zůstává koordinátorem,

který na základě detailní vnitřní znalosti společnosti nasvědčuje závěry své i ostatních poskytovatelů a dává je do nového, pro společnost přínosného, kontextu.

Standard 14.6. Dokumentace zakázky pak uvádí osm základních náležitostí, které by měla dokumentace každé auditní zakázky obsahovat. Tento standard též stanoví, že dokumentace zakázky musí být ověřena z hlediska její správnosti, relevantnosti a kompletnosti a vedoucí interního auditu nebo jím pověřený auditor musí dokumentaci nejen ověřit, ale i schválit. V navazujících přístupech pro realizaci pak je mj. v 17 bodech podrobněji rozpracován formát pracovní dokumentace.

„Nové Globální standardy vyjdou v lednu 2024 a účinné se stanou rok po datu jejich vydání, tedy během ledna 2025.“

Pod posledním principem č. 15 je ve standardu 15.2. zdůrazněno, že auditoři musí potvrdit implementaci doporučení a získat k tomu potvrzující dokumentaci. Pokud není akční plán splněn včas, musí interní auditoři získat od auditovaných vysvětlení, toto zdokumentovat a prodiskutovat s vedoucím interního auditu, který určí, zda by se mohlo jednat o akceptaci rizika. Dále se pak postupuje podle standardu 11.5 Komunikace v případě přijetí rizika – pokud je riziko dle vedoucího interního auditu na nepřijatelné úrovni, musí se záležitost ohledně možné akceptace rizika eskalovat k vrcholovému vedení. Není ale v odpovědnosti vedoucího interního auditu samotné riziko řešit.

Celkově lze shrnout, že i když autoři označují v této doméně některé výše uvedené standardy jako nové, v auditorské praxi se zde nic podstatného nemění – jedná se spíše o upřesnění požadavků, které již

v předcházejících standardech ukotveny byly, ale některé z nich jsme opět mohli nalézt až v prováděcích směrnících.

„Komunikace musí zahrnovat initial – úvodní, ongoing, – průběžnou, closing – uzavírající a final – závěrečnou komunikaci.“

A kdy nové standardy opravdu spatří světlo světa? Mezinárodní institut interního auditu (IIA) koncem října na svých webových stránkách uvedl, že **nové Globální standardy vyjdou v lednu 2024 a účinné se stanou rok po datu jejich vydání, tedy během ledna 2025.**

V průběhu roku 2024 můžeme také očekávat vydání Manuálu kvality interního auditu a tzv. Topical Requirements, které budou součástí Rámce pro profesní praxi interního auditu a budou rozpracovávat některá aktuální témata, jako např. organizační a IT governance, kybernetickou bezpečnost, ochranu osobních údajů, ESG, specifika pro provádění auditu ve veřejné správě a další.

„V průběhu roku 2024 můžeme také očekávat vydání Manuálu kvality interního auditu a tzv. Topical Requirements.“

V současné době můžeme na stránkách IIA nalézt přehled nejčastěji připomínkových témat, která budou v Globálních standardech ještě nějakým způsobem upravována. K dispozici jsou zde i užitečné

přehledy, které by auditorům měly usnadnit přípravu na zohlednění nových požadavků v jejich praxi. Jedná se např. o namapování současných standardů na požadavky nově navržených standardů, přehled komentovaných požadavků domény č. III k usnadnění diskuse s vedením společnosti, přehled standardů s referencí na veřejnou správu, a samozřejmě i další pomůcky jako FAQ, vybrané přednášky a videa.

Nové Globální standardy tedy nedostaneme letos jako vánoční dárek, jak bylo původně plánováno, ale jako dárek novoroční. Každopádně bude mít každý útvar interního auditu dostatek času na podrobnější prostudování standardů a přípravu na jejich uvedení do praxe. ■